

FILOZOFIA

VIII

PRACE NAUKOWE
Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie

FILOZOFIA

VIII

pod redakcją
Ryszarda Miszczyńskiego

Częstochowa 2011

Recenzenci
dr hab. Piotr Borowik
dr hab. Andrzej Pluta

Rada Naukowa
przewodniczący – prof. dr hab. Andrzej Zalewski
sekretarz redakcji – dr Mariusz Oziębłowski
członkowie:

prof. dr hab. Pavol Dancák
dr hab. Elżbieta Jung
prof. dr hab. Andrzej Kaniowski
prof. Alexandre Costa Leite
dr hab. Ryszard Mirek
prof. Raja Natarajan
prof. dr hab. Zlatica Plasienkova
prof. dr hab. Viktor Vaszkiewicz
dr hab. Piotr Stawiński

Redaktor wydawnictwa
Andrzej Miszczak

Korekta
Dariusz Jaworski

Redaktor techniczny
Piotr Gospodarek

Projekt okładki
Damian Rudziński

© Copyright by Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie
Częstochowa 2011

ISBN 978-83-7455-216-5
ISSN 2080-2005

Wydawnictwo im. Stanisława Podobińskiego
Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie
42-200 Częstochowa, ul. Waszyngtona 4/8
tel. (34) 378-43-29, faks (34) 378-43-19.
www.ajd.czyst.pl
e-mail: wydawnictwo@ajd.czyst.pl

SPIS TREŚCI

Wstęp	7
Maria JOŃCZYK-ROSÓŁ	
Zofii Daszyńskiej-Golińskiej wizje postępu społecznego	9
Maciej WOŹNICZKA, Dariusz DĄBEK	
Polish Ideas in Philosophy (Polish Philosophy and Philosophy in Poland)	33
Aleksy KOWALSKI	
Człowiek ikoną Boskiego Logosu w <i>Protreptyku</i> Klemensa Aleksandryjskiego	61
Andrzej TARNOPOLSKI	
Problem niewiedzy w filozofii starożytnych	75
Mariusz OZIĘBŁOWSKI	
Idea hermeneutyki hermetycznej	87
Zuzanna SOKOŁOWSKA	
Gender według sztuki	101
Anna MAREK-BIENIASZ	
Wokół Richarda Dawkinsa redukcjonistycznej antropologii. Kilka uwag polemicznych	107
Jacek Seweryn PODGÓRSKI	
Paradygmat kognitywny a badania nad układami odpornościowymi. Iruna Cohena teoria Immunkulusa	115
Dariusz DĄBEK	
Przekaz językowy w kontekście niektórych błędów logicznych	131
Dawid LUBISZEWSKI	
Spór o matematyczność przyrody. Przegląd wybranych stanowisk	145
Ryszard MISZCZYŃSKI	
Stanisława Leśniewskiego drugie rozwiązanie antynomii Russella	163

Wstęp

W przedstawianym zeszycie prezentujemy 11 tekstów osób w różny sposób związanych z Zakładem Filozofii Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Ponieważ nie został z góry określony szczegółowy temat zeszytu, przygotowane artykuły stanowią dość niejednorodną całość, którą można określić łacińskim terminem *silva rerum*. Można, oczywiście, pokazywać związek prezentowanych treści z doświadczeniem człowieka. Byłaby to jednak prowadzona na dość wysokim poziomie ogólności racjonalizacja uzasadniająca logiczny związek treści wcześniej zgromadzonych artykułów. W tej sytuacji rezygnujemy z poprzedzenia całości słowem wstępnym uzasadniającym wybór. Krótko jednak zapowiemy zamieszczone materiały. Prace zostały podzielone na dwie części: pierwszą – humanistyczną i drugą, którą – mówiąc nieprecyzyjnie – stanowią materiały związane z filozoficzną refleksją nad naukami szczegółowymi.

Tom otwiera artykuł dr Marii Jończyk-Rosół, pracownika AJD, *Zofii Dąbrowskiej-Golińskiej wizje postępu społecznego*. Autorka, omawiając poglądy przedstawicielki polskiej inteligencji z przełomu XIX i XX wieku, analizuje współcześnie aktualną wielowymiarową kategorię postępu.

Anglojęzyczny tekst dr Macieja Woźniczki i dr. Dariusza Dąbka, zatrudnionych w AJD, *Polish Ideas in Philosophy (Polish Philosophy and Philosophy in Poland)*, koncentruje się na problemie tzw. polskiej filozofii: czym jest, za pomocą jakich kryteriów można ją wyodrębnić, jakie warunki determinują ją, jakie są jej główne nurty, jakie ma związki z filozofią europejską? Praca uzupełniona jest obszerną bibliografią.

Ks. dr Aleksy Kowalski, wykładowca Wyższego Seminarium Duchownego w Częstochowie, *Człowiek ikoną Boskiego Logosu w „Protreptyku” Klemensa Aleksandryjskiego*. Autor omawia koncepcję człowieka przedstawioną przez Klemensa Aleksandryjskiego w *Protreptyku*. Apologeta wykorzystuje zaproponowany przez Filona z Aleksandrii pomysł podwójnego stworzenia istoty rozumnej. Przedstawia ją w relacji do makrokosmosu i Logosu.

Dr Andrzej Tarnopolski, AJD, *Problem niewiedzy w filozofii starożytnych*. Zgodnie z tytułem, autora interesuje podejście starożytnych (Sokratesa, Platona, Arystotelesa, sceptyków) do przedstawionego problemu. Wyróżnia stanowisko

ekskluzywne i inkluzywne. Definiują one specyfikę racjonalności prezentowanego stanowiska.

Dr Mariusz Oziębłowski, AJD, *Idea hermeneutyki hermetycznej*. Tekst zawiera charakterystykę tzw. hermeneutyki hermetycznej. Zwrócona jest uwaga na leżące u jej podstaw procedury interpretacyjne stosowane w gnostycyzmie i hermetyzmie.

Mgr Zuzanna Sokołowska, studentka filozofii AJD, *Gender według sztuki*. W tekście krótko przedstawiane są różne działania artystyczne, które można traktować jako tzw. badania genderowe.

Dr Anna Marek-Bieniasz, AJD, *Richarda Dawkinsa redukcjonistyczna antropologia*. Autorka zastanawia się, czy „metafizyczne dodatki” mogą obronić Dawkinsa scjentyistyczną koncepcję człowieka przed krytykami Rose’a, Mutschlera i innych.

Mgr Jacek Seweryn Podgórski, studia doktoranckie w zakresie filozofii, Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, *Paradygmat kognitywny a badania nad układami odpornościowymi. Iruna Cohena teoria Immunkulusa*. Autor wykorzystuje założenia nauk kognitywnych. Prezentuje opracowane przez laureata nagrody Nobla nowe holistyczne ujęcie „roli układu odpornościowego jak kluczowego dla funkcjonowania obrazu ciała”.

Dr Dariusz Dąbek, AJD, *Przekaz językowy w kontekście niektórych błędów logicznych*. W tekście omawiany jest „szereg zagadnień związanych z błędami logicznymi we współczesnej kulturze”.

Mgr Dawid Lubiszewski, studia doktoranckie w zakresie filozofii, Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, *Spór o matematyczność przyrody. Przegląd wybranych stanowisk*. Autor omawia współczesną postać tradycyjnego sporu o matematyczność przyrody między platonikami (M. Hellerem, R. Penrose’em) a ich krytykami (L. Smolinem, G. Lakoffem, R. Núñezem, M. Szydłowskim).

Dr Ryszard Miszczyński, AJD, *Stanisława Leśniewskiego drugie rozwiązanie antynomii Russella*. W pracy omówione jest tzw. drugie rozwiązanie antynomii. Podkreślane są różnice w stosunku do wczesnego ujęcia problemu.

Redakcja